

**РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ,
РЕСТОРАННОГО ТА ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВ І ТОРГІВЛІ:
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ**

*Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції*

У двох частинах

Частина 2

14 травня 2020 р.

Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

**РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ,
РЕСТОРАННОГО ТА ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВ І ТОРГІВЛІ:
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ**

*Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції*

У двох частинах

Частина 2

14 травня 2020 р.

Харків
ХДУХТ
2020

О.О. Горошанська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.Б. Кащена, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИКОРИСТАННЯ ЕКСПЕРТНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Зміна векторів пріоритетів розвитку як суспільства так і окремої бізнес-одиниці пов'язана з необхідністю дотримання концепції сталого розвитку, встановлення балансу між трьома нероздільними сферами людського життя: економічною, екологічною та соціальною. Характерними рисами сталого розвитку підприємства є:

- фінансова стабільність і позитивна динаміка прибутковості;
- наявність замовників, клієнтів чи споживачів продукції (товарів), тобто джерела доходів підприємства;
- комфортність праці, компетентність, соціальна захищеність персоналу;
- позитивний вплив результатів діяльності на суспільну свідомість з точки зору охорони навколишнього середовища та споживання енергетичних ресурсів;
- позитивна оцінка діяльності підприємства суспільством, персоналом та партнерами.

Ідентифікацію рівня сталого розвитку підприємства пропонується здійснювати на основі величини інтегрального показника, який враховує часткові показники складових сталого розвитку та їх відносну важливість. Для визначення відносної важливості кожної складової сталого розвитку підприємства можуть бути використані експертні методи, зокрема, метод аналізу ієрархій, метод парних порівнянь.

Суть методу аналізу ієрархій полягає у кількісному вираженні якісних суджень експертів. На відміну від інших експертних методів, він є економним з точки зору часу на його застосування, не потребує залучення значної кількості експертів, дозволяє отримати нові знання стосовно предмета оцінки, перевірити обґрунтованість та погодженість отриманих експертних суджень.

Використання методу аналізу ієрархій для оцінки складових сталого розвитку підприємства передбачає проведення попарних порівнянь із використанням суб'єктивних суджень, чисельно оцінюваних за шкалою Т. Сааті від 1 до 9. Результати порівнянь формують матрицю, де попарно порівнюють елемент, розміщений у рядку таблиці, з елементами, розташованими у її стовпчику (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця парних порівнянь складових сталого розвитку підприємств торгівлі

Складова	Економічна	Соціальна	Екологічна
Економічна	1	3	5
Соціальна	0,33	1	1
Екологічна	0,20	1	1

Для визначення міри узгодженості числових значень попарних порівнянь груп показників сталого розвитку підприємства обчислено нормалізований вектор пріоритетів матриці:

$$En = (0,659; 0,185; 0,156).$$

Отриману оцінку вектора En використано для визначення вектора інтенсивності відносної важливості:

$$En_1 = (1,995; 0,561; 0,473).$$

За максимальне наближене власне значення матриці ($\lambda_{\max} = 3,029$) прийнято середнє арифметичне значення компонентів вектора En_2 :

$$En_2 = (3,029; 3,029; 3,029).$$

Узгодженість думок експертів щодо важливості складових сталого розвитку підприємства підтверджує величина індексу узгодженості ($VIV = 0,015$) та показника відносної узгодженості ($BV = 0,025$).

З урахуванням визначених значень відносної важливості складових сталого розвитку підприємства модель інтегрального показника має вигляд:

$$IP = 0,659IE + 0,185IC + 0,156IE_k \quad (1)$$

де IE – частковий інтегральний показник економічної складової сталого розвитку підприємства;

III – частковий інтегральний показник екологічної складової сталого розвитку підприємства;

IDA – частковий інтегральний показник соціальної складової сталого розвитку підприємства.

Таким чином, найбільш суттєвий вплив на рівень сталого розвитку підприємств торгівлі здійснює його економічна складова, що пов'язано зі специфікою діяльності таких підприємств.

Безугла А.І. Аналіз структури фінансових джерел та ефективності використання оборотного капіталу підприємств торгівлі України.....	35
Бігдан І.А. Макроекономічне прогнозування як складова бюджетного планування в Україні.....	37
Близиюк О.П., Іванюта О.М. Фінансово-кредитний інструментарій механізму розвитку торговельних підприємств України.....	39
Гаркуша Н.М. Класифікація матеріальних оборотних активів для цілей аналізу та управління.....	41
Гаркуша Н.М. Особливості аналізу фінансової стійкості підприємства.....	43
Горошанська О.О., Кащена Н.Б. Використання експертних методів для оцінки сталого розвитку підприємств торгівлі.....	45
Єгорова О.М. Вплив банківського кредитування на інвестиційну діяльність суб'єктів господарювання.....	47
Жилякова О.В. Сучасні виклики в системі медичного страхування та перспективи її розвитку.....	49
Кащена Н.Б., Горошанська О.О. Ідентифікація рівня економічної активності підприємств торгівлі.....	51
Янчева Л.М., Крутова А.С. Методичний інструментарій оцінювання проектів державно-приватного партнерства.....	53
Лачкова В.М., Лачков А.С. Реформування банківської системи в сучасних умовах глобальної фінансової нестабільності.....	55
Лачкова Л.І., Лачкова В.М. Формування професійних компетентностей випускників за фахом 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».....	57
Лисак Г.Г. Удосконалення експрес-діагностики фінансового стану підприємства за умов антикризового управління.....	59
Панфілова Я.А. Особливості фінансової підтримки підприємництва в Україні.....	61
Поліновська Л.М. Індикатори оцінювання фінансового потенціалу підприємства.....	63
Ставерська Т.О. Особливості формування фінансового механізму забезпечення сталого розвитку.....	65
Тарасова Т.О., Черчата А.О. Соціально-перетворювальні інвестиції як механізм консолідації фінансових ресурсів державного та приватного секторів.....	67

Секція 9. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

Волосов А.М., Смольнякова Н.М. Особливості конкурентних переваг підприємств роздрібно́ї торгівлі.....	69
--	----

Наукове видання

**РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ,
РЕСТОРАННОГО ТА ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВ І ТОРГІВЛІ:
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ**

*Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції*

У двох частинах

Частина 2

14 травня 2020 року

Відповідальні за випуск: Т.М. Афоніна,
О.М. Жданович

Техн. редактор Л.Ю. Кротченко

Комп'ютерна верстка Т.В. Попова

План 2020 р., поз. 6/

Підп. до друку 13.05.2020 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.

Ум. друк. арк. 15,6. Тираж 30 прим.

Видавець і виготівник

Харківський державний університет харчування та торгівлі.

Вул. Клочківська, 333, Харків, 61051

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4417 від 10.10.2012 р.